

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าสุทธาวาส สกลนคร
เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔(บ้าย)

ช่วยกันรักษามรดกคือพุทธศาสนาไว้

วันนี้เป็นวันระลึกที่เลิศเลอของพี่น้องชาวพุทธเราในเมืองไทย มีพี่น้องชาวจังหวัดสกลนครเป็นต้น เป็นที่ไหลรวมแห่งศรัทธาทั้งหลายมาสู่จังหวัดสกลนคร โดยระลึกถึงบุญคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นพื้นฐาน ลำดับรองลงมา เฉพาะในงานนี้ก็คือระลึกถึงบุญถึงคุณของท่านหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ซึ่งเป็นพระอันเลิศเลอ ถ้าสมัยพุทธกาลท่านก็เรียกว่าท่านทั้งสองพระองค์นี้คือ พระอรหันต์ร้อยเปอร์เซ็นต์นั้นแล ท่านได้อุตส่าห์บุกเบิกเพิกถอนสิ่งที่เป็นข้าศึกต่ออรรถต่อธรรม ต่ออุดมคติข้อวัตรปฏิบัติจารีตประเพณี ที่พระพุทธเจ้าทรงพาดำเนินมา ซึ่งถูกปกคลุมหุ้มห่อด้วยความมืดมิดปิดกั้นของกิเลสทั้งหลาย ให้ค่อยเบิกกว้างออกไป ๆ ท่านเป็นผู้ทรงข้อวัตรปฏิบัติ ซึ่งข้อวัตรปฏิบัตินี้มีมาดั้งเดิม ท่านจดจารึกในคัมภีร์ไบลานมาตลอดว่า พระรัตนตรัย

อุดมคติ ๆ ก็แปลว่า เครื่องกำจัดกิเลสนั่นเอง ธรรมเนียม ฐานที่ตั้งแห่งงานอันชอบธรรมอย่างยิ่งทางพระพุทธศาสนา เมื่อรวมแล้วเรียกว่าพระธรรมรัตนตรัย หลวงปู่เสาร์และหลวงปู่มั่นทั้งสององค์นี้ เป็นผู้อุตส่าห์พยายามบุกเบิกเพิกถอนขวากหนามที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินอุดมคติวัตร เพราะแต่ก่อนในสมัยนั้นไม่มีใครสนใจกับอุดมคติข้อวัตร พระกรรมฐานประหนึ่งว่าแทบไม่มีในเมืองไทย

แต่ครั้งแล้วก็มีท่านทั้งสองพระองค์คือหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์นี้แล ได้นำคัมภีร์ที่ทรงแสดงไว้แล้วในพระไตรปิฎกต่าง ๆ ออกมาประพฤติปฏิบัติให้เปิดเผยจนเป็นที่รำลือ และทางซั้วก็คิดขวางเข้ามา บางครั้งถูกขับไล่ไสส่ง หว่านเป็นพระจรจัด พระขัดขวางต่อบ้านต่อเมือง ถูกขับไล่ไสส่งจากฝ่ายปกครองตามสถานที่นั้น ๆ เรื่อยมา ท่านก็ไม่หวั่นไหวในการประพฤติปฏิบัติ ดำเนินตามข้อวัตรปฏิบัติที่มีแล้วในคัมภีร์เรื่อยมา ค่อย ๆ บุกเบิกเพิกถอนไปเรื่อย ๆ การบำเพ็ญธรรมของท่านก็ปรากฏขึ้นภายในจิตใจเป็นลำดับลำดับ เป็นกำลังใจที่ท่านจะอุตส่าห์พยายามเพิกถอนกิเลสตัณหาภายในจิตใจแล้วก็เป็นไปพร้อม ๆ กันกับการแนะนำสั่งสอนบรรดาลูกศิษย์ลูกหาเรื่อยมา ธรรมเนียมจึงค่อยเบิกกว้างออกไป ๆ

จนกระทั่งถึงมาสมัยปัจจุบันนี้รู้สึกว่าจะไปที่ไหนพระกรรมฐานเรา ซึ่งเป็นทางดำเนินมาดั้งเดิมก็ได้เปิดกว้างกระจายออกไปทุกแห่งทุกหนทั่วประเทศไทยของเรา ทั้งนี้ก็ขึ้นมาจากทั้งสองพระองค์นี้แลเป็นผู้บุกเบิกในเบื้องต้น ท่านจึงได้รับความลำบากลำบากมากที่เดียวตามที่ท่านเล่าให้ฟัง เราน้ำตาาร่วง ๆ เวลาท่านเล่าถึงความทุกข์ความ

ทรมาน ทั้งถูกขับไล่ไสส่งจากที่ต่าง ๆ ฝ่ายปกครอง มักจะเป็นอยู่เสมอ เวลาท่านเล่า ท่านไม่ได้เล่าด้วยความโกรธแค้นอะไร เวลาเรื่องไปสัมผัสท่านก็เล่าให้ฟังธรรมดา ๆ ท่านไม่มีลักษณะท่าทางว่าจะโกรธเคืองหรือเคียดแค้นให้ผู้หนึ่งผู้ใดที่มาขับไล่ท่าน แต่ท่านพูดถึงเรื่องความทุกข์ความทรมานของท่าน ที่สมบุกสมบันมาตลอดต่างหาก

สำหรับเราผู้ฟังท่านพูดแล้วเกิดความสลดสังเวชสงสารท่านเป็นกำลัง น้ำตาร่วง โดยไม่让您ทราบแหวะ กลืนน้ำลายเข้าภายใน รู้สึกว่าเราก็มักมีเลสเหมือนกัน ท่านไม่เคียดแค้นเราก็มักเคียดแค้นอยู่ภายในใจถึงผู้ที่มาขับไล่ไสส่ง โดยหาเหตุผลหลักเกณฑ์อะไรไม่ได้เลยนั้น ท่านเล่ามาที่ไร่น้ำอดสลดสังเวชน้ำตาร่วงไม่ได้ เพราะความทุกข์ความสมบุกสมบันของท่านเรื่อยมา ความรู้ความเห็นที่เป็นขึ้นภายในจิตของท่าน ท่านก็เล่าไปพร้อม ๆ กัน ไปอยู่ที่นั่นเกิดความรู้ความเห็นอย่างนั้น ไปที่นั่นเกิดความรู้ความเห็นอย่างนั้น นับตั้งแต่ธรรมภายในใจพวกสมาธิพวกปัญญา จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้นแล้วแตกกระจายออกรอบด้านของจิตนั้น เกี่ยวกับเรื่องเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหมตลอดนรกอเวจีกระจายไปหมด ท่านรู้ตลอดทั่วถึงเต็มกำลังของท่านนั้นแล

เวลาเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังจึงเป็นที่ปลื้มอกปลื้มใจ เป็นสด ๆ ร้อน ๆ ไม่ลืมหวนจนกระทั่งถึงวันนี้ จึงได้นำเรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังจากท่านซึ่งเล่าตลอดมาตามเวลาที่เหมาะสม ซึ่งเข้าไปสัมผัสแล้วท่านก็นำออกมาเล่าให้ฟัง ๆ จึงได้นำเรื่องความจริงจังและความรู้จริงเห็นจริงของท่านมาเล่าให้พี่น้องชาวไทยเราทราบ ให้ฟังทราบกันว่าสิ่งที่ท่านกล่าวถึงนั้น เป็นวิสัยของใจที่เกิดขึ้นจากการจิตตภาวนา

การจิตตภาวนาคืออบรมจิตใจให้ผ่องใส ให้มีความสงบร่มเย็น แล้วก็แผ่กระจายความรู้ความฉลาดความสว่างไสวกว้างขวางออกไป ๆ สิ่งใดที่เป็นวิสัยของจิตนั้น จิตจะรับทราบทั่วถึงไปหมด สัมผัสสัมพันธ์เหมือนไฟได้เชื้อ เชื้อมีอยู่ที่ใด เชื้ออหยาบ เชื้อกลาง เชื้อละเอียด มีอยู่ในสถานที่ใด ไฟคือธรรมคือความรู้ สติธรรม ปัญญาธรรม จะหยั่งทราบไปตามลำดับลำดับ ซึ่งเท่ากับว่าไฟนี้ไหม้เชื้อคือความจริงทั้งหลายที่มีอยู่ทั่วไปนั้นเป็นลำดับลำดับ ความรู้นี้จะรู้ไปตามหลักความจริงที่มีอยู่ เช่น บาบมีอยู่ บุญมีอยู่ นรกมีอยู่ สวรรค์มีอยู่ พรหมโลกมีอยู่ เปรตผีประเภทต่าง ๆ ซึ่งเสวยกรรมอยู่ตามอำนาจแห่งกรรมดีชั่วหนักเบาเล็กน้อยของตนมีอยู่

ความรู้นี้จะเป็นเหมือนไฟได้เชื้อ สิ่งเหล่านั้นคือเชื้อไฟได้แก่ความจริงทั้งหลาย ความรู้นี้จะตามรู้ตามเห็นสัมผัสสัมพันธ์กันไปหมดเหมือนไฟได้เชื้อ เรียกว่าลุกลามไปตามความมีความเป็น หยาบละเอียดต่าง ๆ ตลอดทั่วถึงไปหมด นี่คือความรู้ที่เกิดขึ้นจากจิตตภาวนา ไม่ใช่ความรู้ที่เกิดขึ้นจากทางตาทางหูทางจมูกทางลิ้นทางกายของเรา ดังที่เราทั้งหลายรู้ ๆ เห็น ๆ กันนี้ซึ่งก็ปฏิเสธกันไม่ได้ตลอดมา ที่นี้ความรู้ซึ่งเป็นวิสัย

ของจิตอันเกิดขึ้นจากการจิตตภาวนาของท่านผู้ภาวนาด้วยกัน รู้ด้วยกัน เห็นด้วยกัน ท่านก็ยอมรับความจริงเช่นเดียวกันหมด เหมือนกันกับเรายอมรับความจริงจากการรู้ การเห็นการได้ยินได้ฟังในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิสัยของธาตุของขันธ์จะรู้จะเห็นจะสัมผัส สัมพันธ์เช่นเดียวกัน นี่คือวิสัยของจิต

วิสัยของจิตนี้ต้องเป็นขึ้นจากนักภาวนาเป็นผู้อบรมจิตใจ จิตใจจะค่อยเบิกกว้าง ออกไป สิ่งที่เป็นมลทินมืดดำปิดบังจิตใจนั้นได้แก่กิเลส ธรรมะได้แก่น้ำที่สะอาด ชำระ สะสางลงไปด้วยจิตตภาวนาไม่ขาดวรรคขาดตอน สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะค่อยจืดจางหายไป ๆ ความสว่างของจิตจะแสดงความสวยงาม ความแปลกประหลาดความอัศจรรย์ ความสว่างกระจ่างแจ้งลึกลึ้นหยาบละเอียดไปโดยลำดับลำดับ นี่คือผลแห่งการภาวนา ของผู้บำเพ็ญทางด้านจิตใจ หลวงปู่มั่นท่านก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน เวลาท่านเล่านี้ โอ้ย อัศจรรย์จริง ๆ ไ้เรื่องน้ำตาไม่ต้องบอก เมื่อเข้าถึงจิตจริง ๆ กระทบใจแล้ว น้ำ ตาจะออกทันที ๆ ไม่ว่าของท่านของเรา

น้ำตานี้เป็นน้ำตาที่มีคุณค่ามีราคามหาศาล เป็นกำลังใจแก่ผู้ได้ยินได้ฟัง ผู้ได้รับความสัมผัสสัมพันธ์กับธรรมที่ท่านแสดงถึงกับน้ำตาร่วงนี้ เรียกว่าน้ำตาที่เป็นมหา มงคลอย่างยิ่ง ไม่ได้เหมือนน้ำตาที่กิเลสสร้างขึ้นมาจากด้วยความโศกเศร้าเหงาหงอย เพราะความพลัดพรากจากกัน ความทะเลาะเบาะแว้ง ความชิงดีชิงเด่นกัดกันเหมือน หมา น้ำตาประเภทนี้น้ำตานรกอเวจี ซึ่งโลกทั้งหลายเต็มไปด้วยน้ำตายิ่งกว่าน้ำ มหาสมุทรทะเล มีอยู่กับทุกคน นี่คือน้ำตาที่กิเลสสร้างขึ้นมาให้สัตว์โลกผู้มีน้ำตาร่วงนั้น เกิดความทุกข์ความทรมานผลัดกันน้ำตาออกมา เป็นความทุกข์ เป็นฝันเป็นไฟเผาไหม้ ตัวเอง นี่คือน้ำตาที่เกิดจากกิเลสสร้างขึ้นมาเป็นอย่างนี้

น้ำตาที่เกิดขึ้นจากการบำเพ็ญภาวนา ธรรมสร้างขึ้นมาจาก เป็นน้ำตาที่เกิดความ สลดสังเวช จิตใจมีความเบาหวิว ๆ ปิดยีนดื้อมเอิบภายในจิตใจ แล้วก็เป็นกำลังใจที่จะ ประกอบความ پاکความเพียร อย่างน้อยก็ให้รู้ให้เห็นอย่างท่านนั้น หลักฐานอันใหญ่โต ก็คือความหลุดพ้นจากทุกข์เป็นธรรมชาติที่ฝังภายในจิตใจ ส่วนปลีกย่อยก็รับรู้ได้เห็น สิ่งที่ท่านอธิบายให้ฟัง เพราะท่านแสดงทั้งรากฐานอันใหญ่โต ตั้งแต่พื้นเพของจิตที่ บำเพ็ญจนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้น เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาสด ๆ ร้อน ๆ ให้ฟัง นี้เรียก ว่ารากฐานอันใหญ่โต ส่วนกิ่งก้านสาขาดอกใบที่ติดพันกันไปกับรากฐานอันใหญ่โตแยก กันไม่ออกนี่ก็คือบาปบุญ ไปจากใจนี้ทั้งนั้น

นรก สวรรค์ ใจจะเป็นผู้รู้ผู้เห็น ไม่มีคำว่าไกลว่าไกล ใจเป็นนามธรรม สิ่งทั้งหลายเหล่านั้นก็เป็นนามธรรมด้วยกัน เป็นคู่ควรที่จะสัมผัสสัมพันธ์ ที่จะรู้จะเห็นขึ้น โดยลำดับลำดับ เช่นเดียวกับเราไปสัมผัสสัมพันธ์ ตามองเห็นรูปรู้ได้ทันทีว่าเป็นรูป

อะไร รูปสัตว์ รูปบุคคล รูปหญิงรูปชาย รูปต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศ ตาจะสัมผัส สัมผัส หูจะได้ยินตามเรื่องเสียงที่มาในแง่ต่าง ๆ จมูก ลิ้น กาย จะสัมผัสสัมผัส กับสิ่งเหล่านั้นไปโดยลำดับฉันใด เรื่องความรู้ภายในจิตใจนี้ก็สัมผัสสัมผัสกับ นามธรรมทั้งหลาย ซึ่งเป็นคู่ควรของกันและกัน นับตั้งแต่ใจที่มีรากฐานอันสำคัญ จนกระทั่งถึงใจที่บริสุทธิ์ แล้วกระจายออกไปถึงบาป บุญ นรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน ตลอดสัตว์ทั้งหลายที่เป็นเปรตเป็นผี เสวยกรรมชั่วของตนอยู่ในที่ต่าง ๆ ทั่วดินแดน ใจนี้จะสัมผัสสัมผัส ทั่วไปหมด ทั่วถึงไปหมด นี่คือวิสัยของใจ ไม่ต้องมาอาศัย ตา หู จมูก ลิ้น กาย ของตัวเราเองนี้เลยแหละ อาศัยใจ

ใจนี้มีอายตนะรอบตัว อายตนะ แปลว่าเครื่องสืบท่อ จะมีอะไรมาสัมผัสสัมผัส ใจซึ่งสมบูรณ์ด้วยอายตนะที่ประกอบด้วยธรรมคำจูนไว้อยู่แล้ว จะรู้ไปตลอดทั่วถึงเช่นเดียวกันนี้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ที่เราจะสัมผัสสัมผัสเห็นอยู่นี้มีอยู่ฉันใด เครื่องรับเหล่านี้ก็รับทราบกันไปตลอดเวลาฉันนั้นเหมือนกัน ที่นี้เรื่องนามธรรมซึ่งเป็นวิสัยของใจนี้ มีมากมีน้อย มีกว้างมีแคบ ลึกตื้นหยาบละเอียด มีอยู่ฉันใด ใจซึ่งเป็นธรรมชาติที่จะรับทราบสิ่งทั้งหลายเหล่านั้น ก็กระจายไปทราบสิ่งเหล่านั้นทั่วถึงกันเช่นเดียวกันนั้นแล นี่จึงว่าวิสัยของใจที่จะรู้จะเห็นนี้สมบูรณ์ในทางใจ โดยไม่ต้องมาอาศัย หยิบยืมตา หู จมูก ลิ้น กาย ไปใช้แทนใจเลย เฉพาะใจเท่านั้นสามารถรู้ทั่วถึงไปหมด เพราะเป็นอายตนะในหลักธรรมชาติซึ่งเป็นของตัวเองอยู่ภายในจิต

ด้วยเหตุนี้เองเรื่องนามธรรมคือส่วนละเอียด จึงเป็นวิสัยของจิตที่จะรู้จะเห็น ใครจะลบล้างไม่ได้ว่าไม่มี เช่น บาปไม่มี บุญไม่มี นรกสวรรค์ไม่มีอย่างนี้ ลบล้างเท่าไร ก็เป็นความจอมปลอมของการลบล้างของผู้ลบล้างนั้นโดยลำดับ ไม่มีของจริงมาติดตัว แม้แต่น้อยเลย เพราะลบล้างสิ่งที่จริงให้ปลอมไป ปลอมไปไม่ได้ ของจริงต้องจริง ตลอดไป ของปลอมจะให้จริงไม่ได้ ต้องปลอมตลอดไปฉันใด ก็เลสเครื่องลบล้างความจริงก็ต้องปลอมตลอดไป แต่ก็ลบตลอดไปอย่างนั้นเสมอมา

นี่ผลแห่งการภาวนาที่ได้เล่าให้พี่น้องทั้งหลายฟังนี้ เป็นวิถีของจิตล้วน ๆ ซึ่งเป็นนามธรรม ที่จะสามารถรู้เห็นสิ่งที่เป็นนามธรรมด้วยกัน ไม่มีสิ่งใดจะเป็นใหญ่ยิ่งกว่าจิตซึ่งเป็นนามธรรม และความจริงทั้งหลายเป็นนามธรรมที่จะสัมผัสสัมผัสกัน ตลอดมาและตลอดไปอย่างนี้ เหมือนกับเรามีตา หู จมูก ลิ้น กาย นี้ เราจะใช้ไปตลอด ตั้งแต่วันเกิดจนกระทั่งถึงวันตาย ใช้ไปตลอดอย่างนี้ จนกระทั่งชำระทุกข์โทรมไปแล้วก็เป็นอันหมดปัญหา แต่ใจนี้ไม่มีคำว่าชำระทุกข์โทรม ใจไม่มีวัย ใจไม่มีความแก่ชรา คร่ำคร่า ใจเป็นใจ ยิ่งบริสุทธิ์ด้วยแล้วก็เป็นธรรมชาติ ท่านว่านิพพานธาตุ หรือธรรมธาตุ เหล่านี้เป็นไวพจน์ใช้แทนกันได้ตลอดมา

นี่ละธรรมชาติของพระพุทธเจ้าที่แสดงมาตั้งแต่ต้น เฉพาะอย่างยิ่งพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันของเรา ประกาศก้องด้วยความสัตย์ความจริงทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีอะไรบกพร่องเลย ว่าบาปว่าบุญว่านรกสวรรค์ พรหมโลก นิพพาน มีมาตั้งแต่เดิมตั้งแต่พระพุทธเจ้าของเรา ยังไม่ได้ตรัสรู้ขึ้นมา พระพุทธเจ้าพระองค์ใดมาตรัสรู้ก็มาเห็นสิ่งที่มีอยู่เป็นอยู่นี้ตลอดมา แล้วพระพุทธเจ้าองค์อนาคตตรัสรู้ขึ้นมา ก็จะมารู้เห็นสิ่งเหล่านี้ที่มีอยู่ดั้งเดิมเช่นเดียวกัน จึงไม่มีพระพุทธเจ้าพระองค์ใดที่จะลบล้างสิ่งเหล่านี้ว่าไม่ให้มีได้เลย นอกจากกิเลสซึ่งเป็นตัวจอมปลอมนั้นลบล้างตลอดมา

จะได้ไม่ได้ มีไม่มี มันจะลบล้างไม่ให้มี นี่เป็นเรื่องของกิเลส มันไม่ละความพยายาม แล้วก็อยู่ในหัวใจของสัตว์โลกนั้นแล จึงต้องได้ถูกตัมถูกตุนบอย ๆ สำหรับมนุษย์เรา เฉพาะอย่างยิ่งชาวพุทธของเรา มักจะถูกตัมถูกตุนจากกิเลส ไม่ยอมเชื่อฟังอรรถธรรมของพระพุทธเจ้า จึงไปเจอตั้งแต่ความทุกข์ความเดือดร้อนวุ่นวาย ซึ่งเป็นผลแห่งความหลงกลวงของกิเลสอยู่นั้นแล ส่วนที่จะบิกบั้นปฏิบัติตัวเองไปตามแถวแนวของธรรม ถึงจะทุกข์ยากลำบากบ้างก็ตาม แต่ผลที่จะให้เป็นสุข ๆ นั้นไม่ค่อยมีใครบำเพ็ญ จึงไม่มีใครค่อยเจอความสุข ไปที่ไหนเจอกันมีแต่ทักทายกันด้วยความทุกข์ความเดือดร้อน ระบายกันทุกหย่อมหญ้า มีแต่ผลที่กิเลสสร้างให้เป็นความทุกข์ถึงกับมาระบายต่อกันนั้นแล

สำหรับความสุขแล้วตรงกันข้ามอีก บรรดาท่านผู้ปฏิบัติธรรม เช่น พระกรรมฐานท่านอยู่ในป่าในเขาในถ้ำเงี้ยวผา อดอยากขาดแคลนทุกข์ยากลำบากขนาดไหน ท่านไม่ได้สนใจในความทุกข์ยากกับปัจจัยเครื่องอาศัยเหล่านั้นเลย ท่านพึดกับกิเลสตลอดเวลา เพราะกิเลสนี้ทำความทุกข์ความทรมานให้อย่างสด ๆ ร้อน ๆ แม้เรากินอะไรอิ่มท้องแล้วแต่กิเลสมันหิว เราก็ต้องเป็นทุกข์ สมบัติเงินทองข้าวของมีเต็มตู้เต็มหีบจนจะเอาภูเขาามาแข่งกัน เพราะมันมากต่อมาก มีขนาดนั้นก็ไม่พินที่จะได้รับความทุกข์ เพราะกิเลสอยู่ที่หัวใจ ได้เท่าไรไม่พอ ๆ ขนแต่ความหิวโหยขึ้นมาตลอด ยิ่งได้มากเท่าไรก็เหมือนกับใส่เชื้อไฟเข้าสู่ไฟ ไฟยิ่งแสดงเปลวหนักเข้า ๆ ได้มากเท่าไรยิ่งเดือดร้อนวุ่นวาย อยากรได้มากกว่านี้ ๆ

ความทุกข์ความเดือดร้อนเกิดขึ้นมาจากความหิวโหย เรื่องกิเลสจะทำให้โลกนี้มีความอิมพอสะดวกสบายนอนตาหลับนี้เราอย่าหวัง ไม่มีทางที่จะหวังเจอได้เลย มีเท่าไรยิ่งสร้างความหิวโหยมากขึ้น ๆ ตลอดยศถาบรรดาศักดิ์ ทุกอย่างขึ้นชื่อว่ากิเลสต้องการแล้ว ต้องสร้างความหิวโหยขึ้นมาในสิ่งนั้น ๆ จนได้ทุกอย่าง ๆ นั้นแล เพราะฉะนั้นมันจึงมีความทุกข์ความเดือดร้อนทั่วหน้ากันไปหมด เพราะเดินตามแถวแนวของกิเลสซึ่งสร้างพินสร้างไฟด้วยความหิวโหยให้แก่สัตว์โลก ให้เกิดความทุกข์ทรมานเรื่อยมา

ส่วนธรรมชาติท่านมาคุยมาสนทนากัน มาจากป่าจากเขา เขานั้นเขานี้ เวลา มาชุมนุมกัน เช่นอย่างมาวัดป่าสุทธาวาสวันนี้ มาในงานระลึกถึงบุญถึงคุณของครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ท่านมีโอกาสท่านสนทนาธรรมะกันทางภาคปฏิบัติ นี่จะเป็นความรื่นเริงบันเทิงต่อกันทั่วหน้าไป ไม่ได้มีความทุกข์ความเดือดร้อนให้เกิดความดิ้นรนกระวนกระวายอยากกระบายต่อกันในความทุกข์ทั้งหลายอย่างนี้ท่านไม่มี ท่านมีตั้งแต่เรื่องทั่วไปพักอยู่ที่นั่น ภาวนาได้รู้อย่างนั้นเห็นอย่างนั้น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของธรรมส่งเสริมจิตใจล้วน ๆ ท่านคุยกันมากน้อยท่านจึงไม่มีเรื่องโลกเรื่องพื้นเรื่องไฟเข้าไปเจือปนในการพูดสนทนากันเลย มีแต่เรื่องอรรถเรื่องธรรมล้วน ๆ

เพราะหัวใจท่านเป็นธรรม ท่านสั่งสมแต่ธรรม ธรรมจึงนำมาซึ่งความสุข อยู่คนเดียวก็เป็นสุข อิริยาบถทั้งสี่ ยืนก็เป็นสุข เดินก็เป็นสุข นั่งก็เป็นสุข นอนก็เป็นสุข อดก็เป็นสุข อิ่มก็เป็นสุข ที่หลับที่นอนหอมอนมุ้งที่ไหน ท่านเป็นสุขด้วยธรรมของท่าน ท่านไม่ได้เป็นสุขด้วยที่นอนหอมอนมุ้งอันสวยอร่ามงามตา อย่างพวกเราทั้งหลายที่กิเลสหลอกนี้เลย กิเลสนี้มันหลอกมาก หูหრაฟู่พาเท่าไรพากันติดกันดินกันไปหมดนะ เห็นเขามิ เราไม่มีก็อยากมี อยากมีก็ต้องชวนชวาย หาเงินสตไม่ได้หาเงินผ่อน หาเงินผ่อนไม่ได้ติดหนี้เขาก็ก้อ ขอให้มีอย่างเขาก็ก้อแล้วกัน ครั้นมีมาแล้วก็เอาไฟมาเผาเราพร้อม เป็นลูกหนี้เขา ติดหนี้ติดสินพะรุงพะรัง หาเงินหาทองมาใช้เขาไม่พอ นี่คือการทุกข์ความทรมาน การกินอยู่ปุวยวายเป็นคนผู้สั่งสมกิเลสไม่มีเมืองพอนี้ จึงเป็นความทุกข์มากที่สุดโดยลำดับและไม่มีคำว่าอิ่มพออีกด้วย

ส่วนความทุกข์ของท่านที่ประกอบความพากเพียร จะเดินจงกรมก็ชั่วโมงก็ตาม นั่งภาวนาก็ชั่วโมงก็ตาม จะอดจะอิมก็วันถึงฉันจึงหันก็ตาม เวลามานฉัน-ฉันอด ๆ อยาก ๆ ขาด ๆ แคลน ๆ ก็ตาม แต่หัวใจท่านเต็มต้นด้วยอรรถด้วยธรรม ไม่มีความหิวโหยกระวนกระวายอะไรเข้ามาเกี่ยวข้องเลย ท่านจึงเป็นสุขทั้งการอยู่การกินการหลับการนอนการไปการมา อิริยาบถทั้งสี่ท่านเป็นสุขด้วยการบำรุ้งธรรมเข้าสู่ใจ ธรรมเข้าสู่ใจใจย่อมได้รับความสุขอย่างนั้น ไม่ได้อาศัยอะไรภายนอกมากเลย เพียงพออยู่พอกินพอเป็นพอไปวันหนึ่ง ๆ ให้ได้บำเพ็ญธรรมด้วยความสะดวกสบายเป็นที่พอใจแล้ว

นี่สำหรับนักบวชผู้บวชเข้ามาบำเพ็ญชำระชั๊กฟอกสิ่งที่เป็นภัย คือกิเลสทั้งหลายที่เต็มอยู่ในหัวใจนี้ให้ค่อยจืดจางว่างเปล่าออกไป ความสง่างามของใจก็เกิดขึ้น ความสุขก็เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันเป็นลำดับลำดับ ท่านอยู่ที่ไหนท่านจึงมีความสุข

เราไปมองเห็นตั้งแต่ตลาดร้านค้า ตึกกรมบ้านช่อง หลาย ๆ ชั้น หลาย ๆ ห้อง หลาย ๆ ตึก ตึกใหญ่ ๆ นี่ตึกนี้เขามีความสุข ๆ เขามีหน้ามีตา เขามียศถาบรรดาศักดิ์ เขามีสมบัติเงินทองมากเขาครองความสุข ครองความสุขอะไร หลักความจริงคือมีแต่

ความทุกข์บีบปี้สไฟอยู่ตลอดเวลา ในบุคคลประเภทเหล่านี้ที่ไม่มีธรรมในใจ สำหรับผู้มีธรรมในใจจะมีมากมีน้อยก็ตาม มีแบ่งรับแบ่งสู้กัน ตีกรามบ้านช่องจะใหญ่โตก็ตาม นั่นเป็นเรื่องของร่างกายที่เข้าไปอาศัยเป็นอยู่หลับนอนพอถึงวันตายเท่านั้น เมื่อถึงวันตายแล้วสิ่งเหล่านั้นกับร่างกายก็เป็นโมฆะไปตาม ๆ กันขาดสะบั้นจากกัน เขาแยกไว้อย่างนี้ สำหรับอาศัยเวลามีชีวิตอยู่

ส่วนจิตใจก็ได้สร้างคุณงามความดี การให้ทาน การรักษาศีล การเจริญเมตตาภาวนา ซึ่งเป็นการชวนชวยสมบัติภายในเข้าสู่ใจ เขาก็อุตสาหะพยายามชวนชวยไปเป็นคู่เคียงกันกับงานภายนอกเพื่อกายอันนั้น งานภายในคือธรรมเพื่อใจดวงนี้ เขาก็แบ่งสัดแบ่งส่วนให้พอเหมาะพอดีต่อกัน ผู้นี้ไปที่ไหนก็มีความสุข เป็นมหาเศรษฐีก็ไม่ตื่นความเป็นมหาเศรษฐีของตน ถึงจะจนบ้างก็รู้ว่าเสียว่าเป็นโลกอนิจจัง เป็นของไม่เที่ยงได้มากก็เพื่อจะเสียไปนั้นแล เอ้า แยกส่วนแบ่งส่วนไว้เสีย

มีมากมีน้อยสำหรับคนมีธรรมกับคนไม่มีธรรมนี้ ได้รับความสุขความทุกข์ต่างกันมาก คนที่ไม่มีธรรมภายในใจนี้เพื่อฝันไปตลอดเวลาจนกระทั่งถึงวันตาย อยู่ในท่ามกลางแห่งกองสมบัติมันก็ไปเสวยกองทุกข์อยู่ในนรกอเวจีได้อย่างไม่มีปัญหาอะไรเลย แต่ผู้มีธรรมในใจแล้ว ส่วนนี้แบ่งไว้เป็นสมบัติของโลกนี้เสีย ไม่เคยมีผู้ใดตายแล้วขนทรัพย์สมบัติเข้าไปครองอยู่บนสวรรค์ชั้นฟ้า โดยที่ไม่ได้แปรสภาพสมบัติเหล่านี้ไปทำบุญให้ทานให้เกิดทิพย์สมบัติขึ้นมาภายในใจ มีแต่กองทุกข์ด้วยกันทั้งนั้นแหละ ถ้าผู้มีธรรมภายในใจแล้ว สมบัติเงินทองข้าวของแปรสภาพให้มาเป็นส่วนกุศลผลทานไปได้มากน้อยเฉลี่ยออกไป วัตถุเหล่านี้เป็นวัตถุที่ยื่นออกไป แต่บุญกุศลย้อนกลับเข้ามาสู่ใจของผู้เป็นเจ้าของ ผู้นี้ได้สมบัติภายใน ตายแล้วก็เสวยสมบัติภายในนี้ไป ส่วนสมบัติอันหยาบ ๆ ภายนอกเงินทองข้าวของเป็นต้น ทิ้งไว้ตามสภาพของมัน นี่คือผู้มีความสุขแบ่งสันปันส่วนให้พอเหมาะพอดี

เราเป็นลูกชาวพุทธอย่าให้ตื่นภพตื่นชาติของเราเอง ซึ่งเคยเกิดเคยตายมาตั้งกับตั้งกัลป์แล้วว่าจะเป็นอย่างใหม่เอี่ยมพอให้ตื่นตื่นไปตาม มันของแก่นนั้นแหละ มันพลิกมันแปลงเปลี่ยนแปลงมาต่าง ๆ หลอกเราให้หลงไปจนได้นั้นแหละ ให้เชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเรียนจบ ไม่มีกิเลสตัวใดตกค้างภายในพระทัยเลย สว่างจ้าตลอดเวลาเอาธรรมที่สว่างจ้านั้นมามองโลก แล้วสั่งสอนโลกด้วยความสว่างไสวของธรรม จึงไม่มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปไหนเลย มีแต่ความสุขความสงบเย็นใจถ้าโลกปฏิบัติตามนั้นแล้ว ความสุขมีหวังได้ตลอดไป ให้เชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า

ศาสนธรรมคือตลาดแห่งมรรคผลนิพพานไม่ได้บกบางไปไหนเลย เช่นเดียวกับตลาดแห่งกิเลสซึ่งเต็มอยู่ทั่วโลกดินแดน เอาไฟเผาโลกอยู่เวลานี้ก็คือกิเลสนั้นแล เผา

อยู่ทั่วทุกดินแดน เราอย่าไปเข้าใจว่าโลกไหนทวีปใดมีความสุขความเจริญต่างจากกัน นั่นคือโลกของกิเลสเผาสัตว์เผาโลกผู้ลุ่มหลงตามมันต่างหาก ถ้าธรรมมีแล้วอยู่ที่ไหนสบาย ไม่ตื่นโลกไหน เพราะกิเลสไม่ได้อยู่กับโลกนั้นโลกนี้ ธรรมก็ไม่ได้อยู่กับโลกนั้นโลกนี้ กิเลสอยู่กับหัวใจสัตว์ กำจัดมันออกไปด้วยธรรมแล้วธรรมจะเกิดขึ้นที่ใจ อยู่ที่ไหนสบายหมด ถ้าไม่กำจัดกิเลสนี้ออกไปมีแต่สังสมกิเลสให้มากมุนเท่าไรแล้ว เรื่องความทุกข์ความทรมานนี้ ไม่มีเขตมีแดนไม่มีฝั่งมีฝา ไม่มีที่อยู่ติเลย จะถูกเผาตลอดไป จึงต้องอาศัยธรรม

ตลาดแห่งมรรคผลนิพพานก็คือศาสนธรรมนี้แล ใครบำเพ็ญคุณงามความดีเมื่อไรได้เมื่อนั้น ๆ กับเราวิ่งตามกิเลสเล็กน้อยเพียงไรเราก็ได้รับความทุกข์ ซึ่งเป็นผลของกิเลสเล็กน้อยเพียงนั้น ๆ เรื่อยไป มีความเสมอภาคกันอย่างนี้ ระหว่างธรรมกับกิเลสไม่มีอะไรที่จะให้ผลยิ่งหย่อนต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้ทำเท่านั้นเอง ผู้ทำผู้บำเพ็ญ ถ้าผู้ทำให้เกิดกิเลส กิเลสก็เกิดวันยังค่ำ ไฟเผาหัวใจเราตลอดไป ถ้าผู้บำเพ็ญคุณงามความดี ธรรมก็ซึมจิตใจให้มีความสงบร่มเย็นไปเรื่อย ๆ จนเป็นความสงบร่มเย็นตลอดไป ถึงขั้นอันสูงสุดวิมุตติพระนิพพานด้วยการสร้างความดีนี้ด้วยกันทั้งนั้น

ผลแห่งการสร้างดีสร้างชั่วจึงมีเสมอกัน ขึ้นอยู่กับผู้ทำ เราหนักไปในทางไหนหนักไปในทางกิเลส หนักไปในทางบาปทางกรรม ผลบาปผลกรรมก็เป็นของเราเสมอไป แล้วผู้ที่ทำคุณงามความดี สร้างสมอบรมคุณงามความดีให้มากเท่าไร ผลดีก็เกิดขึ้นเสมอกัน ไม่มีอะไรยิ่งหย่อนต่างกันระหว่างกิเลสกับธรรม ให้เรารู้ตัวของเราเสียแต่บัดนี้ อย่าไปถูกกลหลอกของกิเลสว่า ศาสนาล่วงไปเท่านั้นเท่านั้น ธรรมะจะหมดมรรคหมดผล มรรคผลนิพพานไม่มี ใครบำเพ็ญไปเท่าไร ๆ ก็ไม่เกิด บาปไม่มี บุญไม่มี เพราะเวลานี้สิ้นเขตสิ้นสมัยของบาปของบุญจะมีแล้ว ใครทำอะไรก็ได้ทั้งนั้น ๆ นี้คือกิเลสหลอกสัตว์โลก

มันหาได้บอกไม่ว่า กิเลสนั้นฝังอยู่ในหัวใจของสัตว์โลกมากที่กัปกัปกัลป์ เราอย่าพูดว่าวันนี้เมื่อวานนี้เลย มันฝังอยู่ในหัวใจของสัตว์โลกมากที่กัปกัปกัลป์ แล้วนานสักเท่าไรคำว่ากัปกัปกัลป์ แล้วเมื่อไรจะสิ้นสุดการให้ผลแก่สัตว์โลก ไม่ต้องได้รับความทุกข์ความทรมานเพราะกิเลสสร้างขึ้นมาต่อไปอีก ไม่เคยมี เราสร้างเมื่อไรเป็นกิเลสตลอดไป ๆ อย่างนี้แล จึงไม่มีคำว่าครีวาล้าสมัยเรื่องของกิเลส ขอให้ทำลงไปตามมันจะเป็นไฟเผาเราตลอดไป เราสร้างอรรถสร้างธรรมก็ไม่มีคำว่าครีวาล้าสมัย ใครสร้างที่ไหนเป็นธรรมขึ้นมา ๆ เช่นเดียวกับการสร้างกิเลสนั้นแล จึงมีผลเสมอกัน

เราเป็นลูกชาวพุทธขอให้ใช้ความพินิจพิจารณา อย่าตายทิ้งเปล่า ๆ จะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย ร่างกายนี้ก็เป็นส่วนผสมของธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ มีใจเข้าไปครอง

อยู่ในนั้นเป็นเจ้าของ จึงเรียกว่าสัตว์ว่าบุคคล ครั้นเวลาตายแล้วร่างกายนี้พังลงไป เขาไม่ไปตกนรกไม่ไปขึ้นสวรรค์นะร่างกายนี้ไม่ไป เขาก็ไปเป็นดินเป็นน้ำเป็นลมเป็นไฟ ตามเดิมเขา ส่วนใจนี่ซึ่งเป็นของไม่ตายนี้แหละตัวสำคัญสร้างบาปสร้างบุญ บาปบุญไม่ได้สูญหายไปไหน จะติดแน่นอยู่ในจิตใจของผู้สร้างนั้นแล จึงต้องให้เลิกเฟ้นด้วยดี ให้หาแต่คุณงามความดีเข้าสู่ใจ ตายแล้วเราจะมีที่ยึดที่เกาะ มีที่สมหวังเป็นเครื่องสนองตอบแทนเรา ถ้าสร้างบาปแล้วไม่มีอะไรสมหวัง มีแต่ผิดหวังตลอด ในชาตินี้ก็ผิดหวัง ชาติหน้าก็ผิดหวัง ผิดหวังตลอดไป ถ้าหลงกลกิเลสไม่ลืมหูลืมตาแล้วจะจมเรื่อยไป ให้พากันอุตสาหะพยายามสร้างคุณงามความดี

พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วก็ตาม เรื่องมรรคผลนิพพานทรงแสดงไว้แล้วตั้งแต่พระพุทธเจ้าองค์ไหน ๆ ก็มีแล้วมรรคผลนิพพาน มีอยู่อย่างนั้น เมื่อตรัสรู้ขึ้นมาอีก เงามรรคผลนิพพานซึ่งเป็นของมีอยู่แล้ว แต่สัตว์ไปสร้างขึ้นมาเป็นผลของตัวเอง แล้วก็เสวยกันไปตามรายบุคคลตามรายของสัตว์ไปเท่านั้นเอง มีอยู่ดั้งเดิมไม่ได้สูญหายไปไหน อย่าพากันลืมนื้อลืมนิ้วจนเกินเหตุเกินผล ตายลงไปแล้วจะไม่มีที่จอดที่แวะไม่มีที่อาศัย ถ้าบุญไม่มีจะบ่นหาสวรรค์นิพพานที่ไหนก็ไม่ได้ไม่เจอ ถ้าบุญมีแล้วไม่ต้องไปบ่นหา ขอให้สร้างเถาะภายในใจ จะอบอุ้มขึ้นมา ชุ่มเย็นขึ้นมา

คนมีบุญย่อมมีใจชุ่มเย็น ตายแล้วเกาะบัพที่ บัญกับใจ บาปกับใจ อยู่ด้วยกัน อันไหนที่มีกำลังมากอันนั้นจะหลุดลากไปก่อนแล้ว อันไหนมีกำลังน้อยก็ไปตามหลัง เขา เราต้องสร้างความดีของเราให้มากอย่าให้เสียเวลาล่าเวลา วันหนึ่ง ๆ ขอให้มิพุทธโธ ๆ ตัดใจเถาะ พุทธโธคำเดียวเท่านั้นกระเทือนทั่วพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์เลย เป็นของเล็กน้อยเมื่อไร ธัมโมก็คือธรรมชาติที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสรู้แล้วเป็นธรรมชาติขึ้นมา ประหนึ่งว่าท้องฟ้ามหาสมุทร คำว่ากว้างขวาง-กว้างขวางขนาดไหน ครอบท้องฟ้ามหาสมุทรมีแต่ธรรมชาติทั้งนั้น เป็นของเล็กน้อยเมื่อไร สังฆโมก็รวมเข้าไปในธรรมชาติอันเดียวกันแล้วยิ่งกว้างขวางหาประมาณไม่ได้เลย

ขอให้ระลึกเถิด จะเป็นพุทธโธก็ได้ ธัมโมก็ได้ สังฆโมก็ได้ จะเป็นมหามงคลแก่เรา ผู้ระลึกอยู่เสมอไป นี่คือนี่ที่พึ่งเป็นที่พึ่งตายของเรา ให้พากันอบรมเสมอ อย่างน้อยเวลาจะหลับจะนอนอย่าพากันนอนเฉย ๆ แผลสองสสิ่งแผ่บาทแผ่ไปเฉย ๆ ไม่เกิดประโยชน์ ให้หลับด้วยพุทธโธ เวลานั่งภาวนาก็ให้มีพุทธโธ หรือคำบริกรรมใดก็ตาม พุทธโธ หรือธัมโม หรือสังฆโม ให้มีสติใจจนกระทั่งหลับ นั้นแลเชื่อว่าเป็นผู้สร้างธรรมจนกระทั่งหลับ ๆ ทุกวัน แล้ววันนี้ก็ได้วันหน้าก็ได้ ต่อไปก็เป็นนิสัยปัจจัยไม่ได้ทำอยู่ไม่ได้ ต้องอุตสาหะพยายามทำทุกวัน ต่อไปก็พอใจทำ ๆ ไม่ได้ทำอยู่ไม่ได้

เมื่อธรรมมีกำลังแก่กล้าแล้วต้องชักจูงเจ้าของให้ทำความดีเสมอไป ๆ ต่อไปก็ราบรื่นดีงาม นี่คือนี่ที่พึ่งอันเป็นที่พึ่งใจของพี่น้องชาวพุทธเรา ขอให้พากันบำเพ็ญ ทางฝ่ายพระก็ให้ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติตามที่ของพระ พระในครั้งพุทธกาลท่านบวชมาเพื่อชำระสะสางกิเลสจริง ๆ ในตำรับตำราบอกไว้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็ชาติชั้นวรรณะใดก็ตาม เมื่อออกมาบวชในพุทธศาสนาแล้ว สละถิ่นฐานบ้านเรือนยศถาบรรดาศักดิ์โดยสิ้นเชิงออกประพฤติปฏิบัติ

รุกขมูลเสนาสน์ ถือป่าถือเขาลำเนาไพรตามถ้ำเงื่อมผาเป็นที่บำเพ็ญสมณธรรมตลอดไป แล้วสำเร็จผลขึ้นมาก็เป็นพระโสดาบัน สกิทาคาบัน อนาคตาบัน อรหันต์บัน เป็นสรณะของพวกเราโดยสมบูรณ์ตลอดมา นี่คือนี่พระในครั้งพุทธกาล บวชมาเพื่อชำระสะสางกิเลส กิเลสก็ค่อยหลุดลอยไป ๆ ได้ธรรมทั้งแท่งขึ้นภายในหัวใจ นี่พระของพระพุทธเจ้าเป็นพระประเภทนั้น ครั้นนานมา ๆ มันก็กลายเข้ามาทั้งพระเขาพระเรา เป็นพระคลุกเคล้าด้วยส้วมด้วยถ่านด้วยกิเลสค้นหาไปหมด

บวชเข้ามาแทนที่จะชำระสะสางกิเลส กลับมากอบโกยกิเลสค้นหาเข้าสู่ภายในใจ หนาแน่นยิ่งกว่าประชาชนญาติโยมเสียอีก มีจำนวนมากพระเรา ไม่ว่าพระเขาพระเรา พระสมัยนี้คนสมัยนี้ หัวใจสมัยนี้ กิเลสที่หนาแน่นอยู่ในสมัยนี้เต็มหัวใจของพระเรา จะสร้างความชั่วช้าลามกอย่างไม่กระดากอายนได้ยิ่งกว่าประชาชนเสียอีก มีเยอะ ให้พี่น้องลูกหลานทั้งหลายนำไปประลึกในสิ่งเหล่านี้ ไม่ได้ว่าให้ผู้หญิงผู้ใด ว่าให้กิเลสที่มันแหลมคมมากที่จะเข้าแทรกสิงจิตใจของพระให้เป็นโจรเป็นมาร ปล้นชาติปล้นศาสนาไปได้โดยไม่ต้องสงสัย

ถ้าเราไม่มีธรรมภายในใจ ลืมเนื้อลืมตัวลืมหน้าที่ของพระเสียอย่างเดียว กิเลสจะเข้าควบคุมกุมอำนาจไว้หมด ไปที่ไหนมีตั้งแต่กิเลสค้นหาเต็มตัว ๆ กลายเป็นพระคลังกิเลสไปหมด คลังแห่งธรรมแทนที่จะได้เทิดทูนตามพระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้แทบจะไม่มี จะมีแต่พระกิเลส คลังกิเลส ทำลายชาติ ทำลายศาสนาไปในตัว โดยเอาผ้าเหลืองครอบหัวโล้นไว้แล้วก็ว่า ตัวนี้มีอำนาจวาสนาเป็นพระเป็นเณร ใครไม่ยกแต่เพราะว่าเขาถือแก้วบาป ๆ เจ้าของเองไม่ถือแก้วบาป ยิ่งสนุกทำบาปอย่างหน้าด้าน มีมากต่อมากนะพระเรา ให้พระลูกพระหลานนำไปเป็นข้อคิดพิจารณา อย่าให้เป็นพระหน้าด้านอย่างนั้น

ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ศีลธรรมเป็นยังงั้ พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้แล้ว ศีลเรารักษาดีแล้วไม่ต่างพร้อย ไม่ได้ล่วงเกินศีลด้วยความไม่ละอายบาป มีหิริโอตตปัสสะตั้งกลัวต่อบาปตลอดเวลา รักษาศีลเป็นศีลที่บริสุทธิ์ เพียงเท่านั้นเราก็อบอุ่นภายในหัวใจของเรา ยิ่งสร้างสมาธิคือความสงบเย็นใจให้เกิดขึ้นภายในจิตใจมากน้อยเป็นลำดับล้า

ดา ไปที่ไหนสว่างตามด้วยจิตที่เป็นสมาธิสงบเรียบร้อย สว่างกระจ่างแจ่มอยู่ภายในทรวงอกนี้แหละ ไม่ได้อยู่ที่ไหน

ใจที่มีความสงบเรียบร้อย สว่างกระจ่างแจ่ม จะสว่างอยู่ท่ามกลางอกของผู้ปฏิบัติ โดยไม่ต้องไปถามใคร แล้วยังได้รับการส่งเสริมมากน้อยเพียงไร ธรรมนี้จะสว่างออก ๆ สว่างออกจนกระทั่งถึงเอาให้สุดยอดเลยนะ เมื่อกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจหมดแล้ว ใจนี้จะสว่างจําครอบโลกธาตุไปเลย เป็นยังไงหัวใจดวงนี้เลิศเลอไหม ที่มันเลวหาความเลิศเลอหาความเป็นสาระไม่ได้ ก็เพราะกิเลสตัวไร้สาระเข้าไปปกคลุมหุ้มห่อให้เป็นส่วนเป็นถ่านไปหมดทั้งดวงใจนั้นแล มันจึงไม่มีคุณค่าราคาอะไรเลย พอสลัดปิดนี้ออกด้วยความพากเพียรของเราแล้ว สิ่งทีเลวร้ายทั้งหลายจะกระจายออกไป สิ่งที่มีสารประโยชน์ภายในจิตใจจะค่อยแสดงตัวขึ้นมา ๆ ถึงขั้นเต็มที่แล้วสว่างจําไม่ต้องไปถามใคร

พระพุทธเจ้าตรัสรู้ไม่ต้องถามใคร สว่างจําครอบแดนโลกธาตุ พระอรหันต์ตรัสรู้ธรรมท่านไม่ต้องไปถามใคร เพราะเป็นธรรมชาติที่รู้อย่างเดียวกัน เห็นอย่างเดียวกัน เพราะของอันเดียวกัน ท่านจึงไม่ถามกัน นี่คือความเลิศเลอของจิตที่พ้นจากแดนสมมุติได้แก่กิเลสตัวส่วนตัวถ่านนั้นแล เป็นตัวสมมุติที่สำคัญมาก มันปิดบังหุ้มห่อจิตที่เป็นสาระอันสำคัญให้ขาดสะบั้นลงไปหาคุณค่าราคาไม่ได้ คนทั้งคนเหมาแต่่นรกอเวจีด้วยการสร้างบาปสร้างกรรม ตายแล้วจมลงในนรกก็คือใจดวงนี้ที่กิเลสตัวชั่วช้าลามกมันครอบงำให้สร้างแต่ความชั่วช้าลามกจนลืมนื้อลืมตัว จมลงไปนรกสายไปเสียแล้ว แก่ไม่ตก ต้องเสวยกรรมอยู่ในนั้น พอโผล่ขึ้นมานี้ก็เลสปิดอีก เหมือนหนึ่งว่านรกไม่มีแล้วก็สร้างความหน้าด่านเข้าอีก หาญทำต่อบาปต่อกรรมทั้งหลาย สร้างอีกลงอีกอยู่อย่างนั้นตลอดมา

นี่คนไม่มีธรรม ไม่มีหิริโอตตปปะ สะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรมอันใดเลย ถ้าคนมีธรรมในใจแล้วสะดุ้ง ๆ ไม่ว่าจะลับที่แจ่มไม่กล้าทำ เพราะการทำเจ้าของเองเป็นผู้รู้เอง เห็นเองในตัวเองผู้ทำ ไม่มีคำว่าแจ่มว่าลับที่ไหน อยู่กับตัวเองผู้ทำ ท่านก็ไม่ทำ สร้างแต่ความดีความดี อย่างพระท่านภาวนาที่พูดว่า ผู้ครองความสุขก็คือพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบต่อศีลต่อธรรมอย่างยิ่ง จะอดอยากขาดแคลนอะไรก็ตาม นั้นเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยภายนอก แต่ภายในคือใจกับธรรมกลมกลืนเป็นอันเดียวกันแล้วอยู่ที่ไหนสบายหมด ตั้งแต่ศีล ตั้งแต่สมาธิ สว่างภายในใจ จากนั้นก็ปัญญาสว่างกระจ่างแจ่มถึงขั้นวิมุตติหลุดพ้นแล้วพอตัว อยู่ไหนสบาย ๆ ไปหมด

นี่อำนาจแห่งการปฏิบัติธรรม ผลเป็นที่พึงพอใจอย่างนี้ ได้ทุกกาลทุกเวลาของผู้บำเพ็ญ ไม่เลือกกาลเวลา ท่านจึงเรียกว่า อกาลโก ธรรมไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลามา

กีดขวางได้เลย เราทำเมื่อไรได้เมื่อนั้น สร้างกรรมเมื่อไรได้ เช่นเดียวกับการสร้างบาปตามกิเลส สร้างเมื่อไรเป็นกิเลส สร้างเมื่อไรเป็นบาปเป็นกรรมตลอดไปเสมอกัน เราจึงเลือกเฟ้นสร้างแต่คุณงามความดีเข้าสู่จิตใจของเรา เราจะมีความสุขความสงบเย็นใจ

พี่น้องทั้งหลายมีอำนาจมีวาสนา เกิดขึ้นมาในท่ามกลางแห่งพระพุทธศาสนา พ่อแม่ปู่ย่าตายายพากราบพาไหว้บูชา ได้ทำบุญให้ทาน เข้าวัดเข้าวาฟังธรรมจำศีล เจริญเมตตาภาวนา นี่เป็นสิ่งที่เลิศเลอสำหรับกายมนุษย์ใจมนุษย์เรา เราได้ครองธรรมเหล่านี้จากพุทธศาสนา นับว่าเป็นผู้มีวาสนาบุญญาภิสมภาร ขอให้รักษามรดกที่พ่อแม่ปู่ย่าตายายมอบให้นี้ ให้สมคุณค่าราคาที่พ่อแม่ของเรามีความเมตตาสงสารถ่ายทอดให้พวกเรา นำไปประพฤติปฏิบัตินะ เราจะเป็นคนดีถ่ายทอดกันไป

เช่น พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วนิพพานแล้ว พระสงฆ์สาวกก็ครองอรรดครองธรรมเป็นพระอรหันต์ เอา องค์นี้ล่องไป องค์นั้นก็บรรลอรหันต์ขึ้นมา ครองมรดกอันล้ำค่า ๆ ต่อกันมาเรื่อย ๆ เหมือนพวกเราทั้งหลายที่เป็นพุทธบริษัทครองอรรดครองธรรมเป็นลูกพระพุทธเจ้า ละอายต่อบาปต่อกรรม มีความกระหึ่มขี้มยองต่อศีลต่อธรรม บำเพ็ญตนให้เป็นคนดีเรื่อยไป เราก็จะครองความดีสืบทอดปู่ย่าตายายของเราไป เช่นเดียวกันกับบรรดาพระอรหันต์ ท่านสืบทอดมรดกอันล้ำค่ามาสู่ใจของท่าน เป็นพระอรหันต์ถ่ายทอดกันมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งทุกวันนี้

เมื่อยังมีผู้ปฏิบัติอยู่ พระอรหันต์ไม่สูญจากโลก มีอยู่เช่นเดียวกับกิเลสไม่สูญจากโลก เพราะมีคนส่งเสริมกิเลสอยู่ตลอดเวลา กิเลสก็ต้องพอกพูนตัวขึ้นไป มีกำลังมากขึ้นไป อันนี้เราส่งเสริมธรรม ส่งเสริมธรรมขึ้นในใจ ธรรมก็มีความเจริญรุ่งเรืองถึงขั้นอรหัตภูมิได้โดยไม่ต้องสงสัย ด้วยเหตุนี้จึงขอให้พี่น้องชาวไทยเราได้สนใจประพฤติปฏิบัติ อย่าไปคิดว่าศาสนาว่างไปเท่านั้นเท่านั้นจะหมดเขตหมดสมัย ศาสนาไม่มีผลไม่มีคุณค่า นั่นคือกิเลสหลอกสัตว์โลก ซึ่งเคยหลอกได้ผลมานานมันก็จะหลอกพวกเราต่อไปอีก ให้เปิดอก

ให้เชื่อพระพุทธเจ้าผู้สิ้นกิเลส ความมัวหมองไม่มีในหัวใจพระพุทธเจ้า แต่ความมืดตื้อมีอยู่กับกิเลสที่ครอบหัวใจใดให้ลึมบาปลึมกรรมไปหมด มีแต่ความอยากความทะเยอทะยานดีดดิน ตายแล้วจมเลย ๆ นี่คือกิเลสหลอกโลก ธรรมไม่เคยหลอกโลกนะ ท่านสอนอย่างไรแล้วให้ปฏิบัติไปอย่างนั้น เราก็จะได้ประสบพบเห็นความสุขความเจริญ

วันนี้การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุแก่ขันธเวล่ำเวลา พี่น้องทั้งหลายได้มาบำเพ็ญนี้ หลวงตาจึงขออนุโมทนากับบรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกัน นับตั้งแต่กรุงเทพมาหาพี่น้องชาวสกลนครและแถวใกล้เคียง มาบำเพ็ญกุศลระลึกถึงบุญถึงคุณ

ของท่าน ส่วนกุศลเราชนเข้าสู่หัวใจของเรา ท่านไม่ได้มาแบ่งสันปันส่วนอะไรจากเรา
แหละ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ครูบาอาจารย์ ท่านไม่ได้มาแบ่งสันปันส่วน
อะไรกับเรา เราเป็นผู้บำเพ็ญระลึกถึงท่าน บุญสะท้อนย้อนกลับมาเป็นสมบัติของพวกเขา
เรา เราครองบุญครองกุศลนี้โดยอาศัยท่านเป็นที่บำเพ็ญ เราก็จะมีแต่ความเจริญรุ่ง
เรืองโดยลำดับ การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุขันธ์และกาลเวลา จึงขอความ
สวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd